

Inula conyza DC. bij Urk

P. Bremer
(Emmeloord)

Volgens het verspreidingskaartje van *Inula conyza* (Van Gils & Huits, 1978) komt deze soort binnen Nederland voor in Zuid-Limburg (Krijtdistrict), in Zeeland (Fluviatiele district) en in de kalkrijke duinen noordelijk tot bij Haarlem (Duindistrict). Daarbuiten zou zij in Nederland ontbreken. Door prof. D. Bakker is *I. conyza* echter al in 1957 bij Urk verzameld aan de rand van het geologische reservaat 'P. van der Lijn'. Op deze plaats komt de soort nog steeds voor, in een open *Prunus spinosa*-struweel op keileem, met

Fraxinus excelsior en *Alnus glutinosa* in de boomlaag. In de zomer van 1979 werden 59 bloeiende en meer dan 200 vegetatieve planten geteld. Iets meer dan de helft van de bloeiende planten groeide langs een halve meter diepe greppel. Een tiental meters zuidelijk van het struweel kwamen nog 17 exemplaren tot bloei in een 80 cm diepe greppel binnen een *Populus/Fraxinus excelsior*-opstand, eveneens op keileem. Van beide vindplaatsen werd een opname (tabel 1) gemaakt volgens de schaal van Tansley (Tansley & Chipp, 1926).

Met het optreden in en langs een struweel gedraagt *I. conyza* zich bij Urk als zoomplant, net als in Zuid-Limburg en in de duinen. Met de soorten in de kruid- en moslaag sluit deze soort niet aan bij haar vegetatiekundige positie elders in Nederland. Bij Urk wordt zij begeleid door soorten uit het Molinio-Arrhenatheretea en uit het Agropyro-Rumicicion *crispi* (waaronder *Ophioglossum vulgatum*), een aantal bosplanten en voorts syntaxonomisch minder duidelijk te plaatsen soorten. De kleine groeiplaats in de *Populus/Fraxinus excelsior*-opstand is rijk aan mossen, waaronder voor de keileemwandjes in het Urkerbos kenmerkende soorten als *Fissidens bryoides* en *Calliergonella cuspidata*.

Van alle bloeiende exemplaren werd in 1979 de stengelhoogte gemeten. De Urker populatie van *I. conyza* komt met een gemiddelde stengelhoogte van 50 - 90 cm overeen met de door Van Gils & Huits (1978) opgemeten populatie van de Schiepersberg in Zuid-Limburg.

Wij kunnen ons afvragen hoe *I. conyza* bij Urk is gekomen. In de beginjaren van de Noordoostpolder zijn veel adventieven aangevoerd met allerhande materiaal en zaai-goed. Vele zijn in de loop der tijd verdwenen (Bremer, 1978). Het is goed mogelijk dat de soort met plantgoed (jonge bomen voor het Urkerbos, dat in 1954 - 1959 werd geplant) is aangevoerd, zoals ook van een aantal andere bekend is (Bakker, 1955), maar zekerheid hieromtrent ontbreekt.

Tabel 1. Twee vegetatieopnamen van *Inula conyza* DC. bij Urk

	opnamenummer	
	7922	7930
datum	10.VIII.'79	1.IX.'79
oppervlakte	20 × 5 m ²	1,5 × 1 m ²
bedekking boomlaag	—	70%
bedekking kruidlaag	—	80%
bedekking moslaag	—	30%
expositie	ten dele ZO	ZO
<i>Inula conyza</i>	f	f
<i>Prunetalia spinosae</i>		
<i>Crataegus monogyna</i>	f	r
<i>Prunus spinosa</i>	d	—
<i>Rosa rubiginosa</i>	r	—

	opnamenummer	
	7922	7930
bosklassen		
<i>Sorbus aucuparia</i>	—	r
<i>Prunus padus</i>	—	r
<i>Fraxinus excelsior</i>	d	d
<i>Alnus glutinosa</i>	d	—
<i>Alnus incana</i>	r	—
Molinio-Arrhenatheretea		
<i>Holcus lanatus</i>	f	f
<i>Cerastium fontanum</i>	—	r
<i>Dactylis glomerata</i>	—	f
Agropyro-Rumicion crispi		
<i>Tussilago farfara</i>	o	r
<i>Poa trivialis</i>	—	f
<i>Ranunculus repens</i>	r	—
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	o	—
<i>Poa pratensis</i>	f	—
overige soorten		
<i>Calamagrostis epigejos</i>	d	f
<i>Festuca rubra</i>	—	d
<i>Lycopus europaeus</i>	—	r
<i>Epilobium spec.</i>	—	r
<i>Cirsium arvense</i>	o	—
<i>Lupinus spec.</i>	o	—
<i>Phragmites australis</i>	o	—
<i>Agrostis tenuis</i>	a	—
mossen		
<i>Brachythecium rutabulum</i>	a	d
<i>Atrichum undulatum</i>	o	o
<i>Calliergonella cuspidata</i>	—	a
<i>Fissidens bryoides</i>	—	f
<i>Eurhynchium striatum</i>	o	—
<i>Hypnum cupressiforme</i>	o	—
fungi		
<i>Helvella lacunosa</i>	—	r

Literatuur

- Bakker, D., 1955. De flora van de Noordoostpolder. *De Levende Natuur* 58, p. 1 - 10.
- Bremer, P., 1978. Flora van de Noordoostpolder. Biologische uitgave ACJN-NOP 7. Emmeloord.
- Gils, H. van & P. Huits, 1978. Standplaats, stengelhoogte en levensduur van *Inula conyza* DC. in Nederland. *Gorteria* 9 (4), p. 93 - 103.
- Tansley, A.G. & T.F. Chipp, 1926. Aims and methods in the study of vegetation. London.

***Inula conyza* DC. near Urk**

Inula conyza DC. is still growing near the former island of Urk, where it was found for the first time in 1957. It grows mostly in a *Prunus spinosa* vegetation. The accompanying species differ from those of other populations in the Netherlands. Probably *I. conyza* reached this locality with saplings for the Urkerbos, a wood planted in 1954 - 1959.